

Editorial

Vážení čtenáři,

stalo se již tradicí, že editorial prvního čísla nového ročníku časopisu Zprávy památkové péče je svěřen představiteli vydavatele, Národního památkového ústavu. Ani letos tomu není jinak, a proto mi dovolu, abych se s vámi na několika řádcích podělila o názor na témata, která úvodní číslo roku 2015 přináší.

Jeho obsah je ve znamení pětadvaceti let památkové péče ve svobodné demokratické společnosti. Ačkoliv jsme se relativně nedávno, na začátku roku 2013, věnovali výročí sjednocené odborné organizace, zasadit dění v památkové péči do čtvrtstoletí proměny společnosti jako celku jsme pominout nechtěli. Je to dobrá příležitost k bilancování a zamyšlení se nad tím, co se podařilo, jaká očekávání byla naplněna a naopak, co památková péče promarnila. Abychom získali co nejobjektivnější pohled na uplynulé období, oslovili jsme anketou významné odborníky nejen z řad památkové péče, ale i širší akademické veřejnosti, aby nám odpověděli na několik otázek. Výsledkem je velmi obsažné, otevřené a názorové i z formálního hlediska pestré čtení, které tvoří základ čísla. Věřím proto, že náš časopis částečně přispěje ke zdravé reflexi oboru. Jen málokterá oblast totiž v uplynulých pětadvaceti letech zaznamenala tolik protikladných postojů – od různých forem širší společenské podpory po úplné odmítání jejího smyslu – jako právě památková péče. Vedle nesporných zásluh při záchraně mnoha socialistickou společností zdevastovaných a nevhodně využívaných památek, při zdokonalení systému finanční podpory vlastníků zavedením účinných dotačních programů nebo při prezentaci památek zpřístupněných veřejnosti je jistě stále co napravovat. Nedořešené dosud zůstává například oborové vzdělávání, nedostatečné je financování pracovníků, což platí v resortu kultury jako celku. Především se ale stále potýkáme s nízkou společenskou důvěrou, která není bohužel posilována ani důslednější výchovou k vnímání a pochopení kulturního dědictví u široké veřejnosti. Přestože ale některé závěry v anketních příspěvcích mohou znít neradostně, možná až skepticky, nelze zpochybnit, že v uplynulých pětadvaceti letech památková péče, i přes uváděné nezdary, v naplňování svého poslání hájit veřejný zájem na ochraně kulturního dědictví obstála.

Vedle společensky důležité ankety nové číslo přináší několik samostatných studií, z nichž chci některé alespoň výběrově zmínit. Přední odborník a průkopník památkové plošné ochrany v České republice, Karel Kibic, se ve svém příspěvku dotýká vývoje českých, moravských a slezských měst po roce 1989 a navazuje tak na svou nedávnou obsáhlou publikaci věnovanou ochraně historických sídel po druhé světové válce. Právním rámcem ochrany kulturního dědictví u nás se velmi detailně zabývá článek Jana Malíře z Ústavu státu a práva Akademie věd České republiky. Neomezuje se pouze na národní normy, ale upozorňuje na závazky, jež České republice plynou z mezinárodních úmluv, ke kterým dobrovolně přistoupila. Toto téma je zajisté vysoce aktuální právě v době, kdy vrcholí příprava nového zákona o ochraně památkového fondu (jemuž je také věnován jeden z nerecenzovaných příspěvků) a památková péče proto usiluje o reflexi těchto mezinárodních dokumentů v připravované vnitrostátní normě.

První číslo roku 2015 je navíc vybaveno samostatnou přílohou přehledně připomínající jeden z nejúspěšnějších dotačních programů ministerstva kultury určený na opravy nejcenějšího architektonického dědictví, jehož dvacáté výročí vzniku si v letošním roce připomínáme. Přehledná statistika alokace finančních prostředků, které byly k dispozici, a příklady obnovených památek jsou jasným dokladem úspěšnosti a smysluplnosti Programu záchrany architektonického dědictví. Na závěr chci poděkovat redakci za přípravu náročně koncipovaného čísla a nám všem popřát, aby jeho bilanční obsah přinesl mnoho podnětů pro další rozvoj bezesporu krásného, byť v mnohém komplikovaného oboru památkové péče.

Nada GORYCZKOVÁ

OBSAH

ANKETA

Čtvrt století ochrany památek ve svobodné společnosti. Bilanční anketa mezi osobnostmi památkové péče / 3

MATERIÁLIE, STUDIE

Jana Pařízková Čevonová, Vývoj stavebněhistorického průzkumu v českých zemích:
Od poloviny 20. století do roku 1989 / 33

Jan Malíš, Štrasburský soud a ochrana kulturního dědictví v Evropě / 49

Karel Kibic, Významné období let 1989–2014 ve vývoji našich historických měst / 65

RÚZNÉ

Dva texty k diskusi o památkové péči po pádu komunistického režimu před 25 lety (*Ivo Hlobil*) 73/
K osmdesátým narozeninám Jaroslava Svatoně (*Josef Štulc*) 74/ Návrh zákona o ochraně památkového
fondu (*Jiří Vajčner, Martin Zidek*) 75/ Návrat dvou rekvírovaných zvonů z roku 1620 do Bohumína
(*Radek Lunga*) 79/

SEMINÁŘE, KONFERENCE, AKCE

Celostátní seminář Vodní mlýny V (*Rudolf Šimek*) 82/ Český národní komitét ICOMOS si zvolil nové
vedení a řídící výbor (*Dagmar Michonová*) 84/

RECENZE, BIBLIOGRAFIE

Vize jednoho architekta. Recenze pařížské výstavy o životě a díle Viollet-le-Duca (*Radmila Veselá*) 85/

RESUMÉ

Summary / 87

